

І сукому наукається,  
Н свого не чурайтесь...

Т. ШЕВЧЕНКО

# СВОБОДА

## УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК



# СВОБОДА

## UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:  
"Svoboda", 81-83 Grand St.  
Jersey City, N. J.  
Тел.: MEnderson 4-0237  
УНС: MEnderson 5-8740  
Тел. з Нью-Йорку:  
BArclay 7-4125

РІК LXV. Ч. 148. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ВІСІРОК, 5-ГО СЕРПНЯ 1958. 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 5, 1958. No. 148 VOL. LXV.

### ДОЛЛЕС ВІЙХАВ ДО БРАЗИЛІЇ ДЛЯ НАРАД 3 ПРЕЗ. КУБІЧЕКОМ

Вашингтон. — В неділю дня 3 серпня д. р. державний секретар Джек Фостер Доллес виїхав літаком до Ріо-де-Жанейро у Бразилію для відбуття конференції з бразильським президентом Хуцеліно Кубічком та міністром закордонних справ Бразилії Франціско Неграо де Ліма. Від'їжджаючи з Вашингтону, Доллес заявив журналістам, що темою запланованого наради будуть важливі проблеми посередньої агресії, як теж війни та миру. Цим підтвердив Доллес здогад, що наради в Ріо-де-Жанейро будуть стосуватися справ Середнього Сходу, як теж і конференції на вершинах, що мала б відбутися в цій справі в рамках Ради Безпекі ООН. В дальшому Доллес подав до відома, що темою наради з Кубічком і Лімою мала б бути теж справа скликання в найкоротшому часі спільної міжамериканської конференції для обговорення і вирішення існуючих непорозумінь між державами Західної гемісфери, як також для обговорення роз'яснень проблем співпраці цих країн. В міжамериканській конференції мали б взяти участь міністри закордонних справ цих держав. Відвідини Доллеса будуть тривати не три дні, як планувалося початком, але тільки два дні з того огляду, що Доллес мусить зайнятися вже найближчим днями підготовкою справ за'явлених на конференцію "на вершинах". Доллес супроводить під час його поїздки до Бразилії Едвін Г. Бардінг, асистент державного секретаря для публічних справ, Томас С. Майн, асистент державного секретаря для господарських справ, Рой Р. Рюбботтом, асистент секретаря для міжамериканських справ, Джозеф Н. Грін, юн. асистент державного секретаря для спеціальних доручень й урядовців цього ж департаменту для бразильських справ Ернест В. Сіракоза. Наради починаються у вівторок дня 5 серпня ц. р. Як повідомляють з Ріо-де-Жанейро, програма відвідин Доллеса в столиці Бразилії є секретною з огляду на те, що бразильські студенти, за прикладом студентства Венесуели і Перу під час відвідин Ніксона, хотіли б використати приїзд Доллеса для влаштування протиміжнародних демонстрацій. Бразильський уряд започаткував низку заборонних заходів для охорони Доллеса й американської делегації, як теж для протидії можливим антиамериканським виступам, що їх студенти організують за ініціативою бразильської комуністичної партії, діяльність якої заборонена законом.



Державний секретар  
Джек Фостер Доллес

### ЗДА з успіхом випустили далеко- сянну ракету "Атлас Б"

Кейп Канаверал, Флорида. 2-го серпня вдалося летунству з повним успіхом випустити далекосянну керувану балістичну ракету типу "Атлас-Б", яка може летіти на віддалі 6,325 миль. Це є три-ступенева найсильніша досі випущена ракета в ЗДА. Ця стотоннова ракета складається з трьох частин, дві перші мають допоміжні завдання спричиняти те, щоб остання частина могла далі летіти разом із нуклеарною бомбою. Ракету випущено 2-го серпня в 5:16 години по полудні. Вилетіла ракета супроводжувалася гучним гук і блиск і померанчевим полум'ям. "Атлас-Б" спочатку летів просто вгору, що-раз збільшуючи свою швидкість впродовж перших 50 секунд, а після того звернувся в південно-східним напрямку, летючи зі швидкістю 15,000 миль на годину. П'ять миль після випущення "Атласа" летунство повідомило, що інструменти зчитували про нормальний лет. В цьому повідомленні стверджується так: "Ця є перший успішний пробний лет, в якому використовується всі три частини ракети". Ціла пролуналася система має понад 350,000 фунтів погонної сили, і тому "Атлас-Б" може летіти на віддалі 6,325 миль. Під час перших, давніших випробувань, використовували тільки перші дві частини і тоді випускали цю ракету на відстані тільки 600 миль. Цей перший успішний лет ракети "Атлас-Б" треба вважати за великий крок цієї країни до того, щоб ЗДА могли мати такі далекосянні керувані балістичні ракети, які могли б на інші континенти вистрілювати атомову зброю. Летунство повідомляє, що випущена ракета "Атлас-Б" в дні 2-го серпня не пролетіла повзів 3,325 миль, бо їй було визначено коротшу цілю, подібно як і під час попередніх проб, коли ракети долітали до 600 миль, а тепер вона долетіла до 2,800 миль, згідно з планом.

### Д-р М. Айзенгавер рекомендує позиції для латинських держав

Вашингтон. — Брат Президента д-р Милтон Айзенгавер 1-го серпня скінчив свою 20-денну поїздку добрий волі по країнах Середньої Америки і негайно здав звіт в Білому Домі, під час якого рекомендував здійснити трипунктову програму, щоб поправити взаємини ЗДА з Південною Америкою. 1. ЗДА повинні обдумати справу позиції (не дарувати!) державам на півдні від цієї країни. 2. ЗДА повинні піти на руку південно-американським країнам і встановити тривічний торговельно-промисловий зв'язок між ними на скріпці і на вилпровані товари. 3. Подбати про те, щоб негайно в цілій Західній Півкулі настало краще зрозуміння програми, цілей і політики ЗДА. Президент Університету Джона Гопкінса д-р Милтон Айзенгавер сказав, що його поїздка ствердила прихильне ставлення до ЗДА серед більшості провідників і народів в латинських державах, які є "приятелями цієї країни. Ця більшість не дозволила маленькій меншині змовлятися на те, щоб погрозити нас", твердив д-р Милтон Айзенгавер. Та він твердить, що не тільки ЗДА повинні змінити свою політику до інших держав Америки, бо те саме мають зробити і латинські держави. "І вони не зрозуміли", сказав виступаючи Президент, який не стрічує жадних ворожих виступів проти себе, хоч був гостем в Нікарагуї, Гондурасі, Гватемалі, Коста Ріка, Ель Сальвадорі і Панамі. Президент вітає свого брата і його 19-річну доньку Рут, яка їздила разом із своїм батьком, на летишці у Вашингтоні, хотіла цим підтвердити, що приклад поважне значення проблеми відносин між ЗДА і рештою Америки.

### Конгрес поспішно вирішує торговельний договір і фермерську програму

Вашингтон. — Конгрес наставлений на те, щоб якнайшвидше закінчити свою працю та почати відпочинок, а пізніше виборчу кампанію, бо цього року вибирається всіх конгресменів і третину сенаторів. В цьому тижні Конгрес задумав вирішити дві важливі справи: взаємний торговельний договір із запланованими закордонними країнами і фермерську програму. Крім того ще треба вирішити законопроект про допомогу закордонній та деякі видатки для урядових агентств. Конгрес планує закінчити сесію 16-го серпня, і тому мусить поспішати, щоб до того часу можна було ухвалити найважливіші законопроекти, які чекають на підписання. Торговельний законопроект узгодився спільно конференцією, складає з сенаторів і конгресменів. Уряд домагався продовжити торговельний договір на 5 років, і Палата погодилася на це, а Сенат голосував за 4-річне продовження. Але тепер несподівано Палата домагався, щоб той договір продовжити тільки на три роки. Це робить Палата із тактичних причин, бо хоче тим способом виторгувати обмеження повноважень Президента. Конгрес міг би більшістю двох третей голосів уневажнювати зменшення мита, яке зарядив би Президент. Цього тижня Палата вирішуватиме і фермерську програму. Прихильники уряду старуються про те, щоб Палата погодилася на проєкт Сенату, згідно з яким мала б бути зменшена допомога фермерам.

### В АМЕРИЦІ

● Новий американський штучний супутник "Експлорер 4-й" кружиль довкола Землі зі швидкістю 16,250 миль на годину, роблячи впродовж одного дня 390,000 миль. Науковці стверджують, що всі апарати і інструменти в цьому супутнику працюють дуже добре.

● Готельний урядовець в Фініксі, Аризона, Роберт Джордан, ідучи вранці до біля, побачив на хіднику якусь істоту. Він підняв її і вивчив до коша з сміття. Через годину він пригадав собі ту істоту, вернувшись до коша, витягнув її, розгорнув і знайшов кілька тисяч доларів. Знахідку він передав поліції.

● 65-річний Роберт Гікс із Мейдену, Пів. Кароліна, нагатається старозавітного пророка Ісай завіз собі п'ять жовок. Його заарештували за множенням, і він незабаром буде відпущений за те перед судом. Пророк Ісай писав: "І судитимуть в той час сім жінок одного мужика і скажуть: Свій хліб будемо їсти в свою одежу поєсти, аби жинка нам твоїм ім'ям з'явилася, — зніми з нас сором". Тоді писав про жінок, що "халалися" чоловіка, а Гікс зробив навпаки.

● Сенат передав до Вілого Дому законопроект про створення 21-членної Комісії для відзначення 350-річчя відкриття річки Гудсон і озера Чамплейн. На переведення зв'язувань та на прийняття закордонних достоянних призначено 50,000 дол.

● У Нейпервіллі, Іллінойс, 31-го липня в Центральному парку з участю Санта Кло і дівчаток відбувся "весілля" відзначення Різдва. Це вже в'їждливий Різдво в цьому містечку Різдво в липні з тої причини, що місцеві оркестри, яка виконували колядки, грає тільки влітку.

● 46-річний Дональд С. Руссер у Голлівуді, Каліф., утиснув в барі і заснув. Коли прокинувся, у барі вже не було нікого, і бар був замкнений. Він телефонував на поліцію, але не міг подати адреси, де знаходиться. — Я вже зараз скажу, — сказав поліцейській Руссер, — після дощів і вбив в них шибку, після чого зазвонив аліармний дзвінок. За кілька хвилин прибула поліція. Руссер мусів заплатити за розбиту шибку.

### ЗДА НЕ ХОЧУТЬ НАСЛІДУВАТИ СССР У ДИКТУВАННІ МАЛИМ ДЕРЖАВАМ

#### ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР ВІДКИНУВ У РІПУЩІН НОТИ ПРОЄКТ КОНФЕРЕНЦІЇ "НА ВЕРШИНАХ" У СПРАВІ СЕРЕДНЬОГО СХОДУ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер заявив Нікіті Хрущову у своїй ноті з минулої п'ятниці 1 серпня ц. р., що ЗДА не хочуть такої конференції "на вершинах", яка мала б встановити новий політичний порядок для малих держав, бо це означало б наслідкуванням Совєтів із наслідкуванням малим державам своєї волі. Тому Президент підтримав своє попереднє ставлення, що покликання для таких вирішень є Рада Безпекі Об'єднаних Націй. Президент заперечив, наче б ЗДА хотіли провокувати справу і наче б різниці між ЗДА й СССР були процедурального характеру щодо характеру конференції, місця і часу її проведення та складу учасників. Президент підкреслює, що ці різниці мають суттєвий, а не формальний характер і стосуються саме підходу до малих держав. През. Айзенгавер, відкинувши це, раз Хрущовий закид щодо "агресії" на Середньому Сході, підкреслює з свого боку, що це "агресія" ЗДА загрожують мирній, а "посередній агресії" інших. — Однаково

### ХРУЩОВ І МАО ТСЕ-ТУНГ ПЕРЕВЕЛИ НАРАДУ В ПЕЙПІНГУ

#### У СПІЛЬНОМУ КОМУНІКАТІ ВИСЛАВЛЯЮТЬ СВОЮ ПРИЯЗНІСТЬ ТА ПОГРОЖУЮТЬ "ЗНИЩИТИ ІМПЕРІАЛІСТИЧНИХ ВОЄННИХ МАНІЯКІВ"

Пейпінг. — Від четверга в минулому тижні до неділі 3 серпня включно совєтська делегація в Нікіто Хрущовим у проводі переводила наради з комуністичними головами з Мао Тсе-тунгом в чолі. У проголошеному в неділю, наприкінці цієї несподіваної більшовицької візиту, спільному комунікаті підкреслюється "сердечність і щирість", з якою проводилися ці розмови, як теж "приятельство і взаємна підтримка" СССР і комуністичного Китаю. Комунікат прояслює комунізм і його поступу. — "Політика миру — кажеться з комуністичної точки зору, як Китаю і Совєтському Союзу здобула щораз більшу загальну симпатію і підтримку з боку народів світу". У тому самому пропагандно-більшовицькому тоні говориться про "миролюбність" країни, висловлюючи за іменем кількох країн Індії, Індонезії, З'єднану Арабську Республіку і Ірак. У комунікаті гостро таврується "агресивний імперіалістичний блок, очолюваний монополістичними групами З'єднаних Держав" який, — мовляв, — "уперто протиставляється мирному співіснуванню, постійно відмовляється відпущити міжнародну атмосферу, робить перешкоди в зустрічі голів урядів великих держав та збільшує приготування до нової війни і погрози під адресою миру і безпеки всіх народів. Імперіалістичні сили з ворогами миру, демократії, державної незалежності і соціалізму." Комунікат Хрущова й Мао Тсе-тунга твердить, що "агресивний блок західних держав штовхнувши знову світ над беріг воєнної катастрофи." — Автім — кажеться там буквально — вони повинні знати, що коли б імперіалістичні сили світу маніювали накрути на народів світу війну, то всі країни і народи, які люблять мир і свободу, об'єднуються задля зметнення імперіалістичних агресивних сил.

### У Лівані почали демобілізувати цивільні ватаги

Бейрут. — Однаково по сторонній уряд, як збройної опозиції почалося в Лівані повільне роззброювання існуючих там від травня цього року цивільних "армій". Провідник найбільшої партії загальної групи, Камаль Юмблат, видав приказ своїм кудом 2,500 партизанам скласти зброю в його головній штабі у горах. Зате інший опозиційно-поставський провідник, кол. прем'єр Сабє Салаян, заявив, що його люди в цілій одній дільниці Бейрута дали стоїти під зброєю, поки не відійдуть з Лівану американці і поки не перестануть урядувати президент Каміль Шамун. Вибраний в минулий четвер 31 липня ц. р. новий президент генерал Фуад Шгаб перейме урядувати з 23-го вересня ц. р. Він переговорював уже та кож з Сабєом Салаямом, закріплення.

хочучись біля створення уряду. Тим часом урядуючий ще давній уряд ризик покласти не ризигувати. Американський посол в Лівані Роберт МакКінток ставиться оптимістично до дальшого розвитку загальної групи. Камаль Юмблат, видав приказ своїм кудом 2,500 партизанам скласти зброю в його головній штабі у горах. Зате інший опозиційно-поставський провідник, кол. прем'єр Сабє Салаян, заявив, що його люди в цілій одній дільниці Бейрута дали стоїти під зброєю, поки не відійдуть з Лівану американці і поки не перестануть урядувати президент Каміль Шамун. Вибраний в минулий четвер 31 липня ц. р. новий президент генерал Фуад Шгаб перейме урядувати з 23-го вересня ц. р. Він переговорював уже та кож з Сабєом Салаямом, закріплення.

### Чіанг Кай-шек радить підсичувати повстання в СССР і ком. Китаї

Тайпай. — Президент націоналістичної республіки Чіанг Кай-шек звернувся за закликом до західних великих держав, щоб протиставити совєтській і комуністичній політиці посередньої агресії ту саму методику, себто, щоб підсичувати всім доступним й можливим способами існуючий за залізною завісою неспокій. Чіанг Кай-шек пропонує проголосити публічно застосування "відплатної стратегії". Він вважає, що тільки така поведінка може довести практично до цілі, себто оминути велику війну та водночас створити для Совєтів стільки турбот всередині їхньої імперії, що вони не зможуть займатися своєю підіривною роботою у широкому світі. Чіанг Кай-шек уважав за потрібне і доцільне підсичування внутрішніх зривів у Совєтах, як також відношення на широкій мірці громадської війни на китайському суходолі. Зате Чіанг Кай-шек ставиться з найбільшим скептицизмом і недовірою до практичної вартості всяких конференцій з більшовиками над замиренням у світі.

### ЗДА й Англія визнали новий режим в Іраку

Багдад. Американський амбасадор Волдмар Дж. Галлан в Іраку повідомив офіційно в мін. суботу новий уряд в Іраку, що прийшов до влади внаслідок кривавого військового перевороту 14 липня ц. р., що ЗДА визнали той новий режим. День раніше те саме зробила Англія. Негативно після того офіційного акту — надзвичайний амбасадор Президента на Середньому Сході, Роберт Морфі, приїздив з Лівану до Іраку і передав довгі наради з новим прем'єром, генералом Абдулем Карім аль-Кассемом, міністром закордонних справ Абдулем Яббаром Номадом, міністром планування Садіком Пашаїшем й іншими людьми нового іракського режиму. У зв'язку з цими розмовами відбулася двогодинна нарада нового іракського уряду. Визнання нового режиму Англією і ЗДА прийшло після заяви нового режиму, що він лишається вірним постановам чарту Об'єднаних Націй. Морфі у своїх розмовах торкався справи дальшої економічної допомоги ЗДА для Іраку, постави Іраку до Багдадського пакту, де Ірак все ще є формальним членом і т. п. Король Йорданії Хусейн проголосив розв'язання Арабської Федерації Іраку і Йорданії.

### В Канаді відбулася велика зустріч українців ЗДА і Канади

"Київ" для Торонта. — В неділю дня 3 серпня ц. р. відбулася тут велика зустріч українців ЗДА і Канади для відзначення сорокових роковин незалежності Української Народної Республіки. У зустрічі взяло участь яких 3,000 осіб. Започатковано її Архирейською Службою Божою, яку відправив Віпроєв. Архископ Східної Канади Михайл в содружжєній численного духовенства. Програму зустрічі, на яку скликалися в дальшому промови та привітання, відкрив король промовою голова СУЖЕРО й організаційного Комітету Олександр Сосна, покликаючи до проведень урочистості п. Миколю Приходька, відомого письменника і журналіста. Основну доповідь вголосив голова УРСОУ А. Батюк і після нього промовляв ген. М. Садоский в імені УНРади та Віконного Органу, М. Степаненко від Координаційної Ради Організації Революційного Руху ЗДА і Канади. Микола Гринь, голова ОДУМ у Канаді, та письменник Анатоль Галан від ДОБРУС'у. На програму концерту, що відбувся під проводом мистця - декламатора Ростислава Василенка, склалися виступи кінтету Капелі Бандурців ім. Шевченка, декламатора Р. Василенка, солістів М. Мінського, виступи ОДУМ з Ст. Катерини, хору з Гемілтоу, Л. Сірко, Л. Момота, С. Момота, О. Говалешка, Юного ОДУМ з Ошави та Зіни Роман. У рамках зустрічі відбулися теж спортивні змагання і забави.

### У СВІТІ

● Технічний факультет монетного університету доставив до американського уряду 350,000 дол. на атомовий реактор, потрібний для дослідження атомової енергії. Чек на цю суму передав у Вашингтон від Коїсії атомової енергії Джон МакКейн зазначив, — німельком чарже д'аффер, Франсуа Крп'юві.

● Англіяська королівська родина і члени англійського уряду були присутні на поминальній Богослужбі в честь убитого іракського короля Фейсала II-го та його дядька, наслідника престолу Абдулли Ілала.

● У школі в Гастінгсі, в Англії, виховується 11-річний брат Йорданського короля Хусейна, Гасан. У зв'язку з закликами радівисильників в Каїро, убити короля Хусейна, як "зрадника", брата молодого Гасана.

● Чеський генерал-полк. Вацлав Кратохвіль упав жертвою партійної чистки. Його виключено з центрального комітету і усунуто з становища шефа генерального штабу. На його місце призначено ген. — поручника О. Ритра. Причини тієї зміни не подано.

● Марокканська поліція арештувала кореспондента великого паризького щоденника "Фігаро", Арі Дюклера, перетримавши його на поліцейській станції, а над ранком посадила на літак і відіслала до Франції. У відповідь на протест амбасадора Франції марокканський прем'єр Феллусі заявив, що Арі Дюклера постійно вимушував неввірні й образливі для марокканців дописи та шкодливі добірні мароккансько-французьким взаємин. У Марокко заборонено газету "Фігаро".

● Ізраїльські жиди до Ізраїлю сильно підупали у зв'язку з неспокоем на Середньому Сході. Ізраїльський уряд проєктував імігрувати в 1958 році 40,000 імігрантів, головню з північної Африки. Тим часом до 1-го липня на ц. р. приїхало до Ізраїлю тільки 8,534 нових імігрантів. Передбачують, що до кінця року не буде їх більше, як 16,000. Світлова Життєва Агенція, яка в головній мірі фінансує іміграцію жидів до Ізраїлю та їхню там влаштування, виставляє в цьому році на цю цілю 122 мільйонів доларів. Ізраїльський уряд вважає, що це дуже мала сума на таку справу.



FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

За кожну зміну адресу платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

## ВИБОРИ В АРКЕНЗО

У вівторок 29 липня ц. р. відбулися в штаті Аркензо вибори кандидатів Демократичної партії на шеститериторіальний губернатор. Управління до голосування в усьому штаті, що нараховує за переписом з 1951 року 1,909,511 осіб, у тому числі 426,639 муриноків, було 499,955 білих і тільки 64,023 муриноків мешканців. Невеличка кількість республіканців у тому штаті, включених у число управлінців, не брали участі в голосуванні. За підрахунком голосів з 2,241 виборчих округів (на всіх 2,321) — 255,086 голосів дістав теперішній губернатор штату Орвел Е. Фобус, а два його демократичні суперники дістали разом несповна 115,000. Ця перемога Орвела Е. Фобуса тим значиміша, що він уже двічі був губернатором, і в історії цього штату відомий до цього часу тільки один випадок відступлення від традиційного звичаю — не вибирати того самого губернатора на третю каденцію. Політичний зміст цих виборів у тому, що вони проходили під знаком полеміки на тему расової сегрегації чи інтеграції в школах. Губернатор Фобус здобув у минулому році сумну славу своєю постановою про припинення школярів-муриноків до середньої школи в Літл Року. Він поклявся був 3 вересня 1957 року національну гвардію, яка не допустить до школи 9 записаних туди муриноків дітей. Коли він відмовився заповнити спокій у місті на випадок, якщо муринокські діти відвідуватимуть школу, а місцеві поліція вважала свою безсилістю в цій справі, президент Айзенгавер 24 вересня минулого року вислав до Літл Року військо, під охороною якого муринокські діти ходили до школи аж поки не розіхалися на фермі.

Губернатор Фобус прославляв виступ минулотижневих виборів, як „засудження народом неслухняного втручання федерального уряду в справу штату, який страхливо зловживає федеральними багнетами на вулицях американського міста і в коридорах публічної середньої школи“. Практичний вислід цих виборів буде — за загальним твердженням преси — зміцнення опротиву південних прихильників дальшої сегрегації білих і чорних в школах та в публічних закладах і зростання труднощів з уведенням в життя ухвали Найвищого Суду з 15 травня 1954 року про незаконність такого расового поділу. А якраз тепер відбувається судовий процес у зв'язку з пропозицією шкільної ради центральної середньої школи Літл Року — відкрити приймання муриноків дітей у ту школу до 1961 року. У своїй передвиборчій кампанії губернатор Фобус запевняв, що в такій ситуації, як була в 1957 році, він повинен б знову так само. Іншими словами, знову погрожував протиставити муриноків школярам національну гвардію. На тілі цієї його акції і цієї заяви як яскравіше виявляється демократичність його закладу, що Президент багнетами вводить муриноків дітей до школи. Чи не гірша провиня — багнетами заборонити дітям користатися з шкільної науки?!

Величезна більшість американських газет, за винятком нечислених, що одверто підтримують південний расовий поділ, — осудили виступ правоборів в Аркензо, як жалюгідний для того штату і для доброї слави цілої Америки. Нема сумніву, що більшовицька пропаганда використає цю подію для очорнювання Америки в цілому, як нападницької держави, що плекає „традиції невідомості“. Залишаючи на боці більшовицьку пропаганду — вибори в Аркензо укладатимуть не тільки расову проблему в ЗДА, але й внутрішній відносини в Демократичній партії, піддавши під сумнів практичну цінність її офіційної програми, що пропонує інтеграцію. Голосування в Аркензо підняло повагу Найвищого Суду і було явним демонстрацією проти Президента, який, виславши минулого року військо до Літл Року, строго тримався букви закону і діяв проти його порушників.

Це останнє голосування в Аркензо кинуло сумне світло на все це дуже сильні впливи прихильників расового поділу. Воно стало доказом, що ланки історичних звичай, погляди і пересуди не можуть минити так швидко, як цього хотіли б великі реформатори, що завжди своїм відомим духом випереджують маси. На тілі расових антагонізмів в південних штатах Америки все ще можлива демагогія, бо вона з ідеальною союзницею великих пристрастей. У даному випадку в передвиборчій кампанії вживано не тільки демагогічних аргументів расового характеру, але й надзвичайно для мешканців південних штатів вразливого аргументу — здогадки „безправного“ втручання федерального уряду — президента, судів і війська — у „внутрішній“ справі штату. Очевидно, що ці аргументи можуть штовхнути виборця до виборчої скриньки, але можуть зупинити колеса історії. Таке голосування може дещо сповільнити неминучий процес повного расового зрівняння, але його не зупинить.

Мілена Рудницька

## БОРІТЬБА ЗА ПРАВДУ ПРО ВЕЛИКИЙ ГОЛОД

(15)

Між європейськими провідними письменниками тридцятих років Бернард Шоу, у своєму захопленні Союзом, не був відокремленим явищем. Дурман советсьобільства був тоді дуже поширений в колах інтелектуальної еліти. Більшовицька пропаганда, зокрема дуже спиртна тактика Літвінова зуміли переконати ліберальні кола Заходу, що вся небезпека для демократії, свободи й миру — в азіатській фашизмі, і що єдиний порятунком від цієї небезпеки — сильний Союзистський Союз. Звідси була вже тільки один крок до висновку, що треба співпрацювати з „лінінським“ і дати їм уся підтримку, бо вони, мовляв, „будують кращий світ“. Ромен Роллан, який жив тоді у Швейцарії, відмахувався руками, коли йому розказували про голод на Україні. „Я цього не хочу слухати, моє обов'язком є поборювати ближче й більше лихо, я поборюю гітлеризм“, — повторював він з упевненою манією. Він, що писав гимни на честь Ганді і його тактику пасивного спротиву, не мав жадного співчуття до українських селян, які гинули з голоду за спротив колективізації.

До тої самої категорії ліберальних гіпокритів, що Бернард Шоу і Ромен Роллан, належали й інші провідні західноєвропейські літератори, як Барбос, Гакелі, подружжя Веб. „Юридичним кретинізмом“ прозав за безкритичну пошту до більшовизму Ігнаціо Сільоне, за „монументальний

## НОВІ НАДІЇ І НОВА МЕТУШНЯ

Півтора року тому, ще в березні 1957 р., провід організації Лемко-Союзу, який ще й досі не хоче визнати лемків частиною українського народу, намагався створити з них якусь окремішню „лемковську“ націю, вирішив відновити діяльність Лемковського Релігійного (Допомогового) Комітету із завданням повести широку збіркову акцію для лемків, що перебувають у Польщі, виславши в 1947 році із своїх земель. До проваду цього комітету обрано тоді промисловця Петра Гардого і священника Йосифа Федоронка, які почали робити заходи для започаткування своєї допомогової акції, узагальнюючи її від вислідів переговорів, що мали б відбутися у Варшаві між представниками польського уряду і делегацією Лемковського Релігійного Комітету.

„Тота дипломатична робота“ д. Гардого закінчилася 25 липня 1957 р. відвідинами в польській амбасаді у Вашингтоні, під час яких в імені Релігійного Комітету висловлено прохання до польського уряду уможливити переселення лемкам поворот на їхню землю і водночас із цим дозволити лемкам у ЗДА, об'єднаним у Лемко-Союзі, зорганізувати грошову допомогу для лемків у Польщі. Друга авдієнція в цій справі відбулася 15 жовтня м. р. вже не тільки в польській амбасаді, але також для відповідного „матиску“, в советській амбасаді у Вашингтоні. Службовцям однієї й другої амбасад (представників Лемковського Рел. Комітету приймали тільки урядовці, а не амбасадори) передано тоді писані польською і російською мовами „меморандуми“ з проханням дозволити зорганізувати в Польщі окремий комітет для контакту з Лемковським Релігійним Комітетом у ЗДА, уможливити лемкам поворот на відібрані їм господарства і гарантувати лемкам, розкинутим у Польщі, свободу віровизнання і мови.

Але всі ті заходи не дали ніяких успіхів, і Лемковський Релігійний Комітет не одержав ніякої відповіді на свої „меморандуми“, не зважаючи на те, що телеграфував у цій справі до Варшави 19-го жовтня З'їзд Лемко-Союзу, що відбувся восени минулого року, і що до Варшави, а то й Москви їздив в листопаді-грудні того ж року голова Комітету п. Гардого. У Варшаві п. Гардого довідався від відповідного міністра, що „жидишких лемків ніт, лем українців“, а в Москві почув, що Советський Союз не може втрутити у внутрішні справи Польщі і інтерв'ювати в справі покращання ситуації поселенців там українців.

У міжчасі ситуація лемків в Польщі погіршилася до такої міри, що єдиним виходом для них залишилося вийти до Советського Союзу. Всі офіційні балачки про кончність „направити крикуну“ вислані українцями перекреслено низкою урядових актів, якіми припинено в основному не тільки стихійний рух за поворот лемків „на своє“, але й навіть уділювання рекомендацій за відібраним їм господарствами. Що більше, в березні ц. р. прийнято закон про забо-

рону приділювання землі і про встановлення примусу її купувати, чим дорешти знівчено для українців будь-яку можливість вернутися на рідну землю. І нарешті, для застрашення незадоволених і обманутих українців започатковано останніми місяцями акцію „боротьби з українським націоналізмом“ серед українського населення у Польщі.

В такій ситуації і після такої „підготовки“ в терені польській, кому ні істинний уряд рішив дати відповідь на перелашний йому ще в липні минулого року „меморандум“ Лемковського Релігійного Комітету і дозволити йому прислати до Варшави делегацію для започаткування своєї допомогової акції, узагальнюючи її від вислідів переговорів, що мали б відбутися у Варшаві між представниками польського уряду і делегацією Лемковського Релігійного Комітету.

„Тота дипломатична робота“ д. Гардого закінчилася 25 липня 1957 р. відвідинами в польській амбасаді у Вашингтоні, під час яких в імені Релігійного Комітету висловлено прохання до польського уряду уможливити переселення лемкам поворот на їхню землю і водночас із цим дозволити лемкам у ЗДА, об'єднаним у Лемко-Союзі, зорганізувати грошову допомогу для лемків у Польщі. Друга авдієнція в цій справі відбулася 15 жовтня м. р. вже не тільки в польській амбасаді, але також для відповідного „матиску“, в советській амбасаді у Вашингтоні. Службовцям однієї й другої амбасад (представників Лемковського Рел. Комітету приймали тільки урядовці, а не амбасадори) передано тоді писані польською і російською мовами „меморандуми“ з проханням дозволити зорганізувати в Польщі окремий комітет для контакту з Лемковським Релігійним Комітетом у ЗДА, уможливити лемкам поворот на відібрані їм господарства і гарантувати лемкам, розкинутим у Польщі, свободу віровизнання і мови.

Але всі ті заходи не дали ніяких успіхів, і Лемковський Релігійний Комітет не одержав ніякої відповіді на свої „меморандуми“, не зважаючи на те, що телеграфував у цій справі до Варшави 19-го жовтня З'їзд Лемко-Союзу, що відбувся восени минулого року, і що до Варшави, а то й Москви їздив в листопаді-грудні того ж року голова Комітету п. Гардого. У Варшаві п. Гардого довідався від відповідного міністра, що „жидишких лемків ніт, лем українців“, а в Москві почув, що Советський Союз не може втрутити у внутрішні справи Польщі і інтерв'ювати в справі покращання ситуації поселенців там українців.

У міжчасі ситуація лемків в Польщі погіршилася до такої міри, що єдиним виходом для них залишилося вийти до Советського Союзу. Всі офіційні балачки про кончність „направити крикуну“ вислані українцями перекреслено низкою урядових актів, якіми припинено в основному не тільки стихійний рух за поворот лемків „на своє“, але й навіть уділювання рекомендацій за відібраним їм господарствами. Що більше, в березні ц. р. прийнято закон про забо-

рону приділювання землі і про встановлення примусу її купувати, чим дорешти знівчено для українців будь-яку можливість вернутися на рідну землю. І нарешті, для застрашення незадоволених і обманутих українців започатковано останніми місяцями акцію „боротьби з українським націоналізмом“ серед українського населення у Польщі.

В такій ситуації і після такої „підготовки“ в терені польській, кому ні істинний уряд рішив дати відповідь на перелашний йому ще в липні минулого року „меморандум“ Лемковського Релігійного Комітету і дозволити йому прислати до Варшави делегацію для започаткування своєї допомогової акції, узагальнюючи її від вислідів переговорів, що мали б відбутися у Варшаві між представниками польського уряду і делегацією Лемковського Релігійного Комітету.

„Тота дипломатична робота“ д. Гардого закінчилася 25 липня 1957 р. відвідинами в польській амбасаді у Вашингтоні, під час яких в імені Релігійного Комітету висловлено прохання до польського уряду уможливити переселення лемкам поворот на їхню землю і водночас із цим дозволити лемкам у ЗДА, об'єднаним у Лемко-Союзі, зорганізувати грошову допомогу для лемків у Польщі. Друга авдієнція в цій справі відбулася 15 жовтня м. р. вже не тільки в польській амбасаді, але також для відповідного „матиску“, в советській амбасаді у Вашингтоні. Службовцям однієї й другої амбасад (представників Лемковського Рел. Комітету приймали тільки урядовці, а не амбасадори) передано тоді писані польською і російською мовами „меморандуми“ з проханням дозволити зорганізувати в Польщі окремий комітет для контакту з Лемковським Релігійним Комітетом у ЗДА, уможливити лемкам поворот на відібрані їм господарства і гарантувати лемкам, розкинутим у Польщі, свободу віровизнання і мови.

Але всі ті заходи не дали ніяких успіхів, і Лемковський Релігійний Комітет не одержав ніякої відповіді на свої „меморандуми“, не зважаючи на те, що телеграфував у цій справі до Варшави 19-го жовтня З'їзд Лемко-Союзу, що відбувся восени минулого року, і що до Варшави, а то й Москви їздив в листопаді-грудні того ж року голова Комітету п. Гардого. У Варшаві п. Гардого довідався від відповідного міністра, що „жидишких лемків ніт, лем українців“, а в Москві почув, що Советський Союз не може втрутити у внутрішні справи Польщі і інтерв'ювати в справі покращання ситуації поселенців там українців.

У міжчасі ситуація лемків в Польщі погіршилася до такої міри, що єдиним виходом для них залишилося вийти до Советського Союзу. Всі офіційні балачки про кончність „направити крикуну“ вислані українцями перекреслено низкою урядових актів, якіми припинено в основному не тільки стихійний рух за поворот лемків „на своє“, але й навіть уділювання рекомендацій за відібраним їм господарствами. Що більше, в березні ц. р. прийнято закон про забо-

рону приділювання землі і про встановлення примусу її купувати, чим дорешти знівчено для українців будь-яку можливість вернутися на рідну землю. І нарешті, для застрашення незадоволених і обманутих українців започатковано останніми місяцями акцію „боротьби з українським націоналізмом“ серед українського населення у Польщі.

В такій ситуації і після такої „підготовки“ в терені польській, кому ні істинний уряд рішив дати відповідь на перелашний йому ще в липні минулого року „меморандум“ Лемковського Релігійного Комітету і дозволити йому прислати до Варшави делегацію для започаткування своєї допомогової акції, узагальнюючи її від вислідів переговорів, що мали б відбутися у Варшаві між представниками польського уряду і делегацією Лемковського Релігійного Комітету.

„Тота дипломатична робота“ д. Гардого закінчилася 25 липня 1957 р. відвідинами в польській амбасаді у Вашингтоні, під час яких в імені Релігійного Комітету висловлено прохання до польського уряду уможливити переселення лемкам поворот на їхню землю і водночас із цим дозволити лемкам у ЗДА, об'єднаним у Лемко-Союзі, зорганізувати грошову допомогу для лемків у Польщі. Друга авдієнція в цій справі відбулася 15 жовтня м. р. вже не тільки в польській амбасаді, але також для відповідного „матиску“, в советській амбасаді у Вашингтоні. Службовцям однієї й другої амбасад (представників Лемковського Рел. Комітету приймали тільки урядовці, а не амбасадори) передано тоді писані польською і російською мовами „меморандуми“ з проханням дозволити зорганізувати в Польщі окремий комітет для контакту з Лемковським Релігійним Комітетом у ЗДА, уможливити лемкам поворот на відібрані їм господарства і гарантувати лемкам, розкинутим у Польщі, свободу віровизнання і мови.

Але всі ті заходи не дали ніяких успіхів, і Лемковський Релігійний Комітет не одержав ніякої відповіді на свої „меморандуми“, не зважаючи на те, що телеграфував у цій справі до Варшави 19-го жовтня З'їзд Лемко-Союзу, що відбувся восени минулого року, і що до Варшави, а то й Москви їздив в листопаді-грудні того ж року голова Комітету п. Гардого. У Варшаві п. Гардого довідався від відповідного міністра, що „жидишких лемків ніт, лем українців“, а в Москві почув, що Советський Союз не може втрутити у внутрішні справи Польщі і інтерв'ювати в справі покращання ситуації поселенців там українців.

У міжчасі ситуація лемків в Польщі погіршилася до такої міри, що єдиним виходом для них залишилося вийти до Советського Союзу. Всі офіційні балачки про кончність „направити крикуну“ вислані українцями перекреслено низкою урядових актів, якіми припинено в основному не тільки стихійний рух за поворот лемків „на своє“, але й навіть уділювання рекомендацій за відібраним їм господарствами. Що більше, в березні ц. р. прийнято закон про забо-

рону приділювання землі і про встановлення примусу її купувати, чим дорешти знівчено для українців будь-яку можливість вернутися на рідну землю. І нарешті, для застрашення незадоволених і обманутих українців започатковано останніми місяцями акцію „боротьби з українським націоналізмом“ серед українського населення у Польщі.

В такій ситуації і після такої „підготовки“ в терені польській, кому ні істинний уряд рішив дати відповідь на перелашний йому ще в липні минулого року „меморандум“ Лемковського Релігійного Комітету і дозволити йому прислати до Варшави делегацію для започаткування своєї допомогової акції, узагальнюючи її від вислідів переговорів, що мали б відбутися у Варшаві між представниками польського уряду і делегацією Лемковського Релігійного Комітету.

„Тота дипломатична робота“ д. Гардого закінчилася 25 липня 1957 р. відвідинами в польській амбасаді у Вашингтоні, під час яких в імені Релігійного Комітету висловлено прохання до польського уряду уможливити переселення лемкам поворот на їхню землю і водночас із цим дозволити лемкам у ЗДА, об'єднаним у Лемко-Союзі, зорганізувати грошову допомогу для лемків у Польщі. Друга авдієнція в цій справі відбулася 15 жовтня м. р. вже не тільки в польській амбасаді, але також для відповідного „матиску“, в советській амбасаді у Вашингтоні. Службовцям однієї й другої амбасад (представників Лемковського Рел. Комітету приймали тільки урядовці, а не амбасадори) передано тоді писані польською і російською мовами „меморандуми“ з проханням дозволити зорганізувати в Польщі окремий комітет для контакту з Лемковським Релігійним Комітетом у ЗДА, уможливити лемкам поворот на відібрані їм господарства і гарантувати лемкам, розкинутим у Польщі, свободу віровизнання і мови.

Але всі ті заходи не дали ніяких успіхів, і Лемковський Релігійний Комітет не одержав ніякої відповіді на свої „меморандуми“, не зважаючи на те, що телеграфував у цій справі до Варшави 19-го жовтня З'їзд Лемко-Союзу, що відбувся восени минулого року, і що до Варшави, а то й Москви їздив в листопаді-грудні того ж року голова Комітету п. Гардого. У Варшаві п. Гардого довідався від відповідного міністра, що „жидишких лемків ніт, лем українців“, а в Москві почув, що Советський Союз не може втрутити у внутрішні справи Польщі і інтерв'ювати в справі покращання ситуації поселенців там українців.

У міжчасі ситуація лемків в Польщі погіршилася до такої міри, що єдиним виходом для них залишилося вийти до Советського Союзу. Всі офіційні балачки про кончність „направити крикуну“ вислані українцями перекреслено низкою урядових актів, якіми припинено в основному не тільки стихійний рух за поворот лемків „на своє“, але й навіть уділювання рекомендацій за відібраним їм господарствами. Що більше, в березні ц. р. прийнято закон про забо-

рону приділювання землі і про встановлення примусу її купувати, чим дорешти знівчено для українців будь-яку можливість вернутися на рідну землю. І нарешті, для застрашення незадоволених і обманутих українців започатковано останніми місяцями акцію „боротьби з українським націоналізмом“ серед українського населення у Польщі.

В такій ситуації і після такої „підготовки“ в терені польській, кому ні істинний уряд рішив дати відповідь на перелашний йому ще в липні минулого року „меморандум“ Лемковського Релігійного Комітету і дозволити йому прислати до Варшави делегацію для започаткування своєї допомогової акції, узагальнюючи її від вислідів переговорів, що мали б відбутися у Варшаві між представниками польського уряду і делегацією Лемковського Релігійного Комітету.

„Тота дипломатична робота“ д. Гардого закінчилася 25 липня 1957 р. відвідинами в польській амбасаді у Вашингтоні, під час яких в імені Релігійного Комітету висловлено прохання до польського уряду уможливити переселення лемкам поворот на їхню землю і водночас із цим дозволити лемкам у ЗДА, об'єднаним у Лемко-Союзі, зорганізувати грошову допомогу для лемків у Польщі. Друга авдієнція в цій справі відбулася 15 жовтня м. р. вже не тільки в польській амбасаді, але також для відповідного „матиску“, в советській амбасаді у Вашингтоні. Службовцям однієї й другої амбасад (представників Лемковського Рел. Комітету приймали тільки урядовці, а не амбасадори) передано тоді писані польською і російською мовами „меморандуми“ з проханням дозволити зорганізувати в Польщі окремий комітет для контакту з Лемковським Релігійним Комітетом у ЗДА, уможливити лемкам поворот на відібрані їм господарства і гарантувати лемкам, розкинутим у Польщі, свободу віровизнання і мови.

## ПОТРІБНЕ ОБЛИЧЧЯ СОВЕТСЬКОГО МАРСА

Про советську збройну силу з'являються в пресі різні візії, здебільша репортерські, здебільша мовляв, Совети зменшують кількість війська і т. п., а лише зрідка чуємо голоси фахівців, які рахуючи більшості дивізії та оцінюючи їх потенціал, такого зменшення не виявляють.

Одну з поважних спроб оцінити бойовий потенціал советської збройної сили на випадок третьої світової війни зроблено в англомовному „Бюлетені“ ч. 2/1958 Інституту для вивчення СССР в Мюнхені (Німеччина). Фахівцями цього Інституту показує два обличчя советського воєнка тоді, коли в дійсності той воєнка має три обличчя. Одне третє обличчя має особливе значення, коли йде про реальну оцінку потенціалу советської збройної сили.

Передасмо в скороченні основні думки „Бюлетеню“:

Советська збройна сила за початкувалася в роках революції 1917/1920 років. Протягом 40 років вона зросла в потужну силу з атомовою зброєю та збройною індустрією. Протягом того часу переформувалася і советська військова доктрина, перейшовши від ідей компартійного догматизму до ідей великопротестів московської імперії. Завданнями тої сили є тепер вести хвилює чи перманентну, холодну чи гарячу, малу чи велику війну з вільним світом.

Ближчі досліді виявляють, що та сила має роздвоєну душу. Це доводять її бойові дії, зокрема, в другій світовій війні. Військові фахівці погоджуються, що советський воєнка має дуже добрі бойові властивості, але рівночасно він має підвійну душу. Виявом тієї подвійної душі є такі факти: з одного боку вона знаменито билася на фронті, а з другого піддавалася навіть без спротиву ворогові. З одного боку добре билася за імперію, а з другого добровільно переходила на сторону ворога і навіть билася з ним на спільку проти імперії. В одному випадку одна й та сама частина билася навіть у несприятливих обставинах а з другого в таких са-

мих обставинах навіть не пробувала ставити ворогові спротиву.

Оцінюючи советський бойовий потенціал, „Бюлетень“ вживає такі критерії: до якої межі втрат військова частина здібна до перемоги і яке відношення між втратами та здобутками. Тут подаються факти з першої і другої світової війни. Хоч у першій світовій війні це не було советської збройної сили, а була тільки російська, це факти не мінся, бо суть та сама.

У першій світовій війні Москва зобов'язувалася 15.5 мільйона людей. З того було вбито 1.65 мільйона (10%), ранених 3.85 млі. (24%), полонених 2.41 млі. (15%) і дезертирів 1 млі. по 1917 році (6%).

В другій світовій війні Москва зобов'язувалася 30 мільйонів людей. З того було вбито 5 мільйонів (18%), ранених 11.5 млі. (38%), полонених 5 млі. (38%), і дезертирів 1 млі. (3%), що стали по стороні ворога і билася проти імперії. В цілому втрати вбитими і раненими становили коло 50 % всього складу збройної сили.

Ці дані виявляють велику пружність збройної сили при великих втратах, з одного боку, і високої кількості полонених, з другого боку.

Дальші дані такі: Війна тривала для Советів 47 місяців. На перших 5 місяців війни припадало 75% полонених і втрат 1.6 млі. квадратних кілометрів території з 40 % населення, 63% вугілля, 68% заліза, 58% сталі, 60% процентів алюмінію, 38 процентів хліба, 21,000 танків, 32,000 гармат та 17,000 літаків. На решту 42 місяці війни, коли Москва вже мала коло 500 дивізій, припадало 25% полонених, тобто до 50 воєнків місячно на дивізію. В першій світовій війні найбільша воєнка операція коштувала 225,000 полонених, а в другій світовій війні піддавалася ворогові зараз сотні тисяч. Ці цифри при уважній їх оцінці виявляють роздвоєну душу советської армії.

„Бюлетень“ подає лише соціальні й психологічні причини того явища і промовчує причини національні, які і є отим третім обличчям советського Марса.

Дуалізм чи роздвоєння душі виявлялося спочатку 1905 і 1917 року. Ті революції порушили в імперії віками встановлений соціальний лад. Комісія Атомової Енергії повідомляла, що впродовж першого півріччя цього року продукція експлозивних матеріалів, потрібних для ядерної зброї, була більша від запроєктованої в плані. В тому часі „поліпшено моделі зброї і впроваджено нові роди зброї, малої, більше ефективної, і яку легше можна випродкувати і яка нетяжко діє“. ЗДА мають готові три атомові підводні човни, четвертий випробовується, а 18 будуватимуться. Завдовільні в висліді в продукції ядерних ракет для керування зброї і для летів у космічні простори. Зроблено великі поступки в використовуваних атомовій енергії для мирних цілей.

ВСТУПАТЕ В ЧЛЕНІ У. Н. СООЗУ!

сі Ліги Націй і різних міжнародних зборів, коли світова публіка опінія щораз більше інтересувалася ситуацією на Україні, советська пропаганда послалася на свідчення політика світового масштабу, який, відбувши „студійну подорож“ по Україні, заявляв у статтях і публічних виступах, що відомості про голод і злидні в Україні є „абсурдним мітом“.

П'яті жовні в демократичних державах роздули заяви Едварда Ерріо до небувалих розмірів. Довкола його особи розгоріла в пресі гостра полеміка, а який брала участь і українські поетичні ділачі, відкидаючи твердження Ерріо та наводячи докази, що Україна в дійсності знаходиться в жахливому становищі. Але для керманців держав переконливою, ніж наша аргументація, була так звана державна риторика, себто політичні й господарські, дармащо дуже короткозорі, інтереси їхніх країн.

Такі були настрої в широкому світі, коли жменя українських громадян, представників комітету рятунку України, з'їхал

УІТЕ СВОІ ВАКАЦІ НА  
С О Ю З І В Ц І  
УНСОЮЗУ В ГОРАХ КЕТСКИЛ  
ЕНІ КІМНАТИ. — ЗНАМЕНІТА КУХНЯ.  
КУПАЛЬНИЙ БАСЕЙН.  
ні культурні та розвагові імпреди.  
ередбачений рух в сезоні, найкраще вже те-  
собі місце, вповняючи внизу формуляр (по-  
есилаючи його на адресу:  
N NATIONAL ASSOCIATION ESTATE  
Kerhonkson, N. Y.  
-----  
ONAL ASS'N ESTATE  
Y. — Telephone 5641  
.....  
deposit \$..... for ..... persons,  
2.....  
4.....  
Time .....  
weeks.

ПРАЦЯ  
HELP WANTED FEMALE

**Потрібно зараз СТАРШОЇ ЖІНКИ**  
(у віці до 55 р., не старшої)  
до варення і опіки над дітьми.  
Постійна праця при замужній родині, мешкання на місці. Добра платня після умови. Адреса: Nutley, N. J. Tel. Nutley 2-4639, кликатися по 5-й год, вразі несконтактованості до М. Матіяша ESsex 3-1688.

ПРАЦЯ  
HELP WANTED MALE

**МУЖЧИНІ ДО ПРАЦІ**  
в LEATHER TANNERY  
(1) GLAZER (1) SHAVER  
(1) STAKER (1) HAND SWABBER  
Без різниці у віці — приймається також старших чоловіків.  
Повний або частинний час праці.  
Постійна праця. Добра платня. Голоситись  
DERMATAN LEATHER CO.  
312 South St., Newark, N. J.

REAL ESTATE  
HOUSES FOR SALE

**НА ПРОДАЖ**  
8-род. мур. дім; нов. олів. огрівач. 5-кімн. апартамент вільний до зайняття. Ціна \$16,800; готівки \$6,800. Tel. LU 5-9073 по 6-й веч.

## КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ

**Ол. Неприцький-Грановський:**  
**ІСНРИ ВІРНІ**  
Поезії, том 5  
Ціна \$1.50.  
Замовляти:  
SVOBODA  
81-83 Grand St. (Box 346)  
Jersey City 3, N. J.

**ХОЧЕТЕ ЗНАТИ,**  
як жевріла іскра української свідомості в другій половині минулого віку і як народжувалася та сила, яка збудувала Українську Державу, — то читайте:  
**"СПОГАДИ"**  
СВГЕНА ЧИКАЛЕНКА  
Цю велику на 504 ст. книгу читайте в кожній книжковій лавці.  
Ціна тільки \$5.50  
Замовляти в:  
"SVOBODA"  
P. O. Box 346  
Jersey City 3, N. J.

**ПАПА ПІЙ ХІІ**  
**НАРИСИ З ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ**  
ЗМІСТ:  
Д-р А. КНЯЖИНСЬКИЙ: Папа Пій — як людина;  
о. д-р І. ГРИНЬОХ: Велесний Учитель;  
Проф. д-р І. МІРЧУК: Релігія і наука в наважній Св. Отця;  
Проф. д-р В. ЯНІВ: Соціальна проблематика у творчості Папи Пія ХІІ;  
Проф. д-р Л. РЕБЕТ: Папа Пій ХІІ, як державний муж;  
Проф. д-р О. КУЛЬЧИЦЬКИЙ: Психологія в погляді Папи.  
Стор. — 184 Ціна — \$3.00  
Належність просимо слати чеками або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ:  
**"Svoboda"**  
83 Grand Street Jersey City, N. J.

**ЧИ У ВАС ЗАГАЛЬНА СКЛЕРОЗА?**  
Загальна склероза сама викидає себе в несправному функціонуванні м'язів. Виснаження залежить від відтворення дії нервових центрів, щоб відновити гармонійну працю нормальних процесів людського організму. Це намагання зробила хіропрактика і вона має великий успіх у лікуванні багатьох випадків некупи загальної склерози і дає нам тепер нову заповнювачку здоров'я. Дослідження в Свободі Носілі призначили до дальшої успішності поборювання хіропрактикою того паралізуючого ворога. Ідіть до Вашого місцевого хіропрактика або пишьте по безплатну літературу про Multiple Sclerosis і інші подібні недуги.  
Spears Chiropractic Hospital — Dept. A 102, Denver 20, Colorado

**НАВІТЬ НАЙБІЛЬШЕ ХВОРІ НЕ ПОВИННІ ТРАТИТИ НАДІЇ**  
ВСЕ ХТОСЬ НАНДІТЬСЯ, ЩО ВАМ ПОМОЖЕ.  
МОЯ ПІЛЬ ПОМАГАТИ ХВОРИМ ВІДЗІСКАТИ СВОЄ ЗДОРОВ'Я ПРИРОДНИМ СПОСОБОМ (ПРИРОДНОЮ МЕТОДОЮ).  
Година прийняття:  
ЩОДЕННО від 9-ї рано до 7-ї вечора.  
В неділю і свята за попереднім згодошенням.  
Tel.: JOSEPH MILLER, D.C., Ph.D.  
Mittell 2-0773 790 BROAD STREET NEWARK, N.J.

ПОТРІБНЕ ОБЛИЧЧЯ СОВЕТСЬКОГО  
МАРСА

(Продовження зі стор. 2-01)

українцям-воjakам советської армії. Цей фактор треба розглядати як спеціальний апел до Москви до національного почування українців, щоб боронили советську імперію. Національні апелі, які Москва під час війни пустила в хід, важко класифікувати як соціальне явище. До таких апелів можна зарахувати навіть назву "українські фронти". Осуджений тепер Москвою вірш Сосюри "Любіть Україну" — також один з апелів до національного почування українців. Таких віршів було досить багато в літературі.

Один мільйон добровольців, що билися з німцями від 1943 року проти советської імперії, керувалися не тільки соціальними, а й національними почуваннями. "Бюлетень" трактує це як спеціальний феномен і не старється його ближче пояснити, коли в дійсності це був своєрідний політичний рух. Дані з кінця війни показують, що яких 80% тих воjakів — це були українці, а їхню мрію було не звільнення Росії від комунізму, а звільнення України і від комунізму і від москалів. Помилкою німців було те, що цей фактор вони не використали від самого початку війни. Цей фактор підтверджує тепер і німецькі фахівці, коли кажуть, що війну програли в Києві в 1941 році.

Рік 1956-ий показав, що Москва тримала в Польщі дивізії, в яких було багато українців. Коли в 1947 році в

Польщі піднялась ворожобня, воjakи тих дивізій виявили симпатії до поляків. Тому Москві довелося стягнути з Польщі ті дивізії. Це вже явище не соціального, а національного порядку.

При здушуванні повстання в Берліні українські воjakи відмовлялися стріляти на німецьких робітників. В той час відбувалися в Німеччині численні воєнні суди проти українців. І лише від того моменту Москва почала стягувати українців з тих дивізій. То був більше національний, як соціальний момент.

Інакше, чим то поодинокі, ці цілі групи советських воjakів переходили на бік повстанців (хоч це загально чомусь промовчустся), щоб битися з ними проти москалів. Цей факт змусив Москву маневрувати до часу, коли в СССР прибули дивізії, укомплектовані москалями. Це вже не соціальний, а чисто національний момент.

Чому "Бюлетень" закрав серпанком оте третє обличчя, да його справа. Нині оте третє обличчя ще невинне, але завтра, як почнеться бій, воно виявиться при відповідних обставинах як децидуючий чинник, як всі інші моменти з соціальними й спеціальними феноменами включно. Національні моменти діють нині більше, як всякі інші. А доказом цього є хоч би події останніх років, які базуються на національних, а не інших підставах і які відомі під збірною назвою націоналізму.

М. С.

Артур С. Флеммінг склав присягу як секретар  
здоров'я

Вашингтон. — 1-го серпня новий секретар здоров'я, Аштон С. Флеммінг склав присягу в Білому Домі на руки судді Найвищого Суду ЗДА Чарльза Е. Віттакера в присутності президента Айсенавера, Флеммінг служив вже в уряді Айсенавера як головно уряду оборонної мобілізації, і тому Айсенавер тішиться, що "має його знову між своїми співробітниками". Після складення присяги Президент передав Флеммінгові номінаційну грамоту. Присутні були члени родини Флеммінга і деякі члени кабінету. Флеммінг обіймає становище по Маріоні В. Фолсомі, який зрештешував із свого становища і пішов до приватної служби.

## Туреччина дістала 359 мільйонів позики

Вашингтон. — Туреччина дістала від заходних держав позику у висоті 359,000,000 доларів, на які складили 234,000,000 доларів з титулу американської закордонної допомоги, 25,000,000 від Міжнародного Монетарного Фонду і 100,000,000 доларів від європейських членів Організації для європейської економічної співпраці, в тому числі 50,000,000 доларів від Західної Німеччини. Водночас Туреччина зобов'язалася повернути цілу низку господарських реформ, які оздоровили

ли б її фінанси. Туреччина завила закордонним державам з титулу торговельних оборотів з ними 175,000,000. Ці віртелі Туреччині погодилися на тимчасову шостимісячну мораторію, а в міжчасі має діяти до згоди щодо розлогнення Туреччині її обов'язуючих сплат на довший менші сплати. Внутрішньо-господарські реформи в Туреччині мають охопити м.і. також офіційну девальвацію турецької валюти за минулої зразком подібної реформи у Франції.

Роздрібні ціни на фермерські продукти  
збільшилися на 8 відсотків

Вашингтон. — Представник департаменту рільництва повідомляє, що роздрібні ціни на фермерські продукти в місяцях квітні - травні - червні цього року збільшилися на 8 відсотків в порівнянні з тим самим часом минулого року. З того збільшення ціни скористалися на 60 відсотків фермери а 40 відсотків пішло в

кишені всяких посередників. Прибутки посередників рільничих продуктів в другій чверті цього року збільшилися на 5 відсотків в порівнянні з другою чвертю 1957 року. Торговельні кошти харчовими продуктами збільшилися тому, що зросли платні робітників, оплати за транспорт та інші подібні видатки тих, які перепродують харчі.

Унікальна збірка стародавніх пісень  
у Бібліотеці львівського університету

Як повідомляє "Радянська Україна" з 19 червня ц. р. у фондах наукової бібліотеки Львівського університету зберігається унікальна рукописна збірка пісень 15-го сторіччя. Тепер зроблено її фотокопії, які на прохання музикантів різних держав висилаються до різних країн Європи. Збірка, що зберігається в бібліотеці, — єдина в світі, в ній записано багато мелодій т.зв. табулатурою. (Табулатура — це стародавня шестилінійна нотна система, де звуки означалися латинськими літерами, а їх розмір — значком, виставленим над літерами).

Перші записи в збірці було зроблено в 1555 році. Вона невеликого формату, має гарну оправу з жовтої шкіри. В ній 250 сторінок. На початку записано табулатурою німецькі пісні, а далі — французькі, "шансоні" та італійські "мадригалі". В збірці є пісні відомого в 16-му сторіччі італійського композитора Джованні Пакколіні. За наявними

відомостями, будь-яких інших записів творів цього талановитого італійця в світі тепер не залишилося. Багато в збірці пісень і танців польського народу.

КОНГРЕС ПРИЙНЯВ ЗАКО-  
ПРОСКТ ПРО ГУМАННІ  
СПОСОБИ ЗАРІЗУ ХУДОБИ

Вашингтон. — Сенат 30-го липня прийняв законопроект про гуманні способи зарізу худоби і домашньої птиці, а Палата прийняла подібний проєкт ще в лютому. Різнити м'ясо мас узгодити окрема конференція. В законі дозволяється на заріз тварин згідно з жидівським або якимись іншими врівноваженими.

● Князь Райнє III Монакський і його дружина Грейс 4-го грудня будуть почесними гостями на Імперіальному балі в готелі "Астор" в Нью-Йорку. Прибутки із цього балу призначено на хворих музик, які перебувають на лікуванні в шпиталях.

## КАТАЛОГ

КНИЖОК КНИГАРН "СВОБОДА"  
63 GRAND STREET JERSEY CITY 3, N. J.  
Належність за книжки просимо слати тільки чеками, або поштовими переказами

| (1)                                                                                         |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Альбом Українських Січових Стрільців, опр. 88.75                                            |  |
| Андерсен Г. К.: Попелюшка, ілюстр. казка 0.50                                               |  |
| Бабій О.: Повстанці — поема 1.75                                                            |  |
| Бандурак В.: Козацька дитина, опов. з козацької буя. 0.50                                   |  |
| Барка В.: Рай — роман ст. 310 3.00                                                          |  |
| Бендер В.: Марш молодости. Пригоди одної сотні 1-ї Дивізії УНА 1.60                         |  |
| Боднарчук І.: Кладка — дитячі новелки 0.75                                                  |  |
| Борецький М.: Любіть Україну — альбом, опр. 12.50                                           |  |
| Верховинець М.: Ідеї, брате мій. Думки і враження. 0.75                                     |  |
| Вігрового батька торба, укр. нар. казка 1.50                                                |  |
| Вигинський І.: Музика 1.50                                                                  |  |
| Витанович І.: Кость Панкрасівський, ідеаліст гром. праці... 1.00                            |  |
| Витанович В.: Михайло Гайдаровський бр. 3.00, опр. 3.50                                     |  |
| В рідях УПА — збірка споминок. Бр. 2.75 опр. 3.50                                           |  |
| Гоголь М.: Твори. Том I і II 0.75                                                           |  |
| Голоскевич Г.: Православний словник 4.50                                                    |  |
| Гуменна Д.: Діти Чумацького Шляху 2.50                                                      |  |
| Хрещатий Яр — роман-хроніка 4.50                                                            |  |
| Багато нобя, нарис 2.50                                                                     |  |
| Мана — повість 2.50                                                                         |  |
| Велике Цябе, повість 2.50                                                                   |  |
| Епізод з життя Європи критської 2.50                                                        |  |
| Гориньч С.: В царстві робота і бандітизму 1.00                                              |  |
| Давидович-Антоненко В.: Землею Українською — мистецькі репортажі з подорожі по Україні 1.50 |  |
| Діброва О. Г.: Гамі далечини — поезії 1.00                                                  |  |
| Подорож у світ 1.00                                                                         |  |
| Діма: Мить — збірка поезій 0.50                                                             |  |
| Пересаджені квіти 0.50                                                                      |  |
| Дончук З.: Гнат Княдрагович 1.50                                                            |  |
| Черв'як 0.75                                                                                |  |
| Через річку 0.75                                                                            |  |
| Дорошенко В.: Великий Камінь — життя і заслуги І. Франка, ст. 64. 0.50                      |  |
| Великий Матрополит — пам'яті Матрополита А. Шептицького 0.75                                |  |
| Дудко Ф.: Віяна, роман 1.00                                                                 |  |
| Чорторий, оповідання 1.00                                                                   |  |
| Великий Гетьман, іст. оповідання 1.50                                                       |  |
| Дівчата очайдушних днів, оповідання 1.50                                                    |  |
| Ерем І.: Роботи 0.75                                                                        |  |
| Шматко 0.25                                                                                 |  |
| Жарський Ед.: Рукавичка — гри — забави. Нарис програми фізичного виховання 1.00             |  |
| Заводович Р.: Кобзареві гостині 0.50                                                        |  |
| Богута Багатур 1.00                                                                         |  |
| Сойка-штучарка 1.00                                                                         |  |
| Завзяті І.: Блудний син — 2 томи 2.00                                                       |  |
| Зайцев П.: Життя Тараса Шевченка бр. 5.00 опр. 5.50                                         |  |
| Заклинський М.: Хмельницький як полководець 0.25                                            |  |
| Запорожець-Девлад О.: Гарбузова містерія — гум. пов. 1.50                                   |  |
| Збірка українських новел 3.50                                                               |  |
| Збірник літ. газети бр. 3.25 опр. 4.25                                                      |  |
| Звичайна О.: Селиська санаторія 1.65                                                        |  |
| Оглянувшись назад, оповідання 1.50                                                          |  |
| Історія Русів 1.00                                                                          |  |
| Качуровський І.: Шлях невідомого 1.50                                                       |  |
| Керницький І.: Перелетіти птахів — веселі історії Герой передмістя — гумор. повість 2.25    |  |
| Керч О.: Альбатроси — роман 2.00                                                            |  |
| К. І.: Мала історія України 0.15                                                            |  |
| Кібієв Д.-р.: Український лікар 6.00                                                        |  |
| Клен Ю.: Попіл Імперії 3.65                                                                 |  |
| Коваленко Л.: Рік 2245 (роман-утопія) 2.25                                                  |  |
| В часі і просторі — п'єса 2.00                                                              |  |
| Ковальська М.: Гаміна, роман 0.90                                                           |  |
| Королів-Старий В.: Чмелик 3.75                                                              |  |
| Згадка про мою смерть 2.00                                                                  |  |
| Коренець О.: Зипток малого монгола 0.60                                                     |  |
| Косаренко-Косаревич В.: Московський офіс 9.00                                               |  |
| Коробинський М.: Твори в двох томах 6.00                                                    |  |
| Крип'якевич-Дольницький: Нова історія України 3.50                                          |  |
| Крупицький Б.: Гетьман Пилип Орлик 0.80                                                     |  |
| Кушні М.: Твори 3.50                                                                        |  |
| Курдиш А.: Етюди (мініатюри) 1.50                                                           |  |
| Левіцька-Холодна: Шлях велетня — розповідь про життя Тараса Шевченка 3.50                   |  |

Замовлення враз з належністю слати на адресу:  
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

**Новина!**  
Ярослав КУРДИДИК:  
ЕТЮДИ  
Мініатюри  
Стор. 88 \$1.50  
Гнат О. ДІБРОВА:  
ГАМИ ДАЛЕЧИН  
Ліричні та інші поезії  
Стор. 68 \$1.00  
Належність просимо слати тільки чеками або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ:  
**"Svoboda"**  
P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

**КАТАЛОГ**  
48 E. 7th St.  
New York City  
Tel. OR 3-3550  
УКРАЇНСЬКІ ВИШІВКИ,  
КРАПКИ у великому виборі.  
PROFESSIONALS  
ПЕРЕКЛАДИ  
з української, російської,  
німецької мов на англійську.  
ФАХОВО! — ШВИДКО!  
ПОМІРКОВАНО!  
Дзвоніть в Нью-Йорку:  
AL 4-8587

Читайте українські книжки  
в газеті, бо часто читання  
веде до провіта, а провіта  
— це сила!

**УВАГА — нова книга**  
**ІСААК МАЗЕПА**  
Воробей за волю України.  
Написав  
ПАВЛО ФЕДЕНКО.  
Ця книга є документом нашої  
славної визвольної боротьби.  
Цю книгу повинен прочитати  
кожний свідомий українець.  
Ціна \$3.00  
Замовляти:  
"SVOBODA"  
P. O. Box 346,  
Jersey City 3, N. J.

Добре читання для дітей і  
молоді.  
**Сойна-Штукарна**  
РОМАНА ЗАВАДОВИЧА  
Ціна \$1.00  
Замовляти:  
SVOBODA  
81-83 Grand St. (Box 346)  
Jersey City 3, N. J.

**ХВОРІ,  
НЕ ТРАТІТЬ  
НАДІЇ**  
**НЕ ТРЕБА ДОВГО  
ЧЕКАТИ!**  
ЗАЖИТЕ, ЩЕ СВОГОДНІ  
ЗІЙТИ Х-РА Н. МІЛЛЕРА, а  
якщо завтра почується краще.  
Зілля не навариться, а  
якщо завтра почується краще.  
як с у пацієнта. Тим то воно та  
копійне й корисне.  
Всі, що хворіють на недугу  
шлуки, як квіси шлуки, гази,  
запір, несправність, відбілювання, заворот голови,  
біль у криваж, короткий відділ,  
жінки, недовідавання, гемороїди,  
ревматичні болі й інші недовідавання, повинні ще  
сегодні зажити зілля Д-ра  
МІЛЛЕРА, п. н.:  
"J. M. L. Herb Compound # 6"  
а вже завтра почується краще.  
Зілля це повинно находитися,  
як перша поміч, у кожній хаті.  
Ціна одної паки, враз із  
поштовою пересилкою \$6.85.  
Якщо бажаєте зробити своєму  
приятелю вартісний ЛАРУНОК,  
тоді дві паки тільки \$10.00 з пересилкою.  
Вислано також наше зілля  
до всіх країн ЄВРОПИ.  
Пішіть зараз, долучаючи  
чек, або Money Order, на адресу:  
THE MILLER CO., Inc.  
Dpt. 41, 790 Broad Street  
NEWARK, N. J.

**ІВАН НОВАЛЬЧИН**  
FUNERAL HOME  
COMPLETELY  
AIR CONDITIONED  
ЗАЖИТЕСЬ ПОХОРО-  
НАМИ В ОТЕПІ  
Ціна протипути для всіх  
НОВИЙ JERSEY  
Обслуговує чеська і польська.  
У випадку смерті в родині  
випишіть це зілля та  
і в моті!  
**JOHN**  
**KOWALCHUK**  
129 GRAND STREET,  
cor. Warren Street,  
JERSEY CITY 2, N. J.  
Tel. HENDERSON 4-5131

**Петро ЯРЕМА**  
УКР. ПОГРЕБНИК  
Займається похороном  
в BRONX, BROOKLYN, NEW  
YORK і ОКОЛИЦЯХ.  
Контролює температуру.  
Модерна машина для укладання  
даром.  
**Peter Jarema**  
129 EAST 7th STREET  
NEW YORK, N. Y.  
Tel. ORchard 4-2568

**Увага! КОННЕКТИКАТ, МАССАЧУСЕТО**  
**і РОВД АПЛЕНД!**  
**Увага!**  
**ВИСИЛКА ПАЧОК до всіх країн Європи й других**  
КОРИСТУЄТЬСЯ УСЛУГАМИ ВІДПОВІДАЛЬНОЇ, ВГЧЛИВОЇ  
і СКОРОЇ ФІРМИ  
**GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.**  
(Licensed by the USSR)  
Branch Office:  
132 Franklin Avenue Tel.: CHapel 6-4724 HARTFORD, Conn.  
Після договору з ІНТЕРНІСТОМ фірма має право висилати ПАЧКИ до всіх  
КРАЇН ЄВРОПИ і АЗІЇ. — Затягте: Всі паки висилаються впродовж 48 год.  
Всі оплати, включаючи мито, оплачуються з бюри фірми.  
● ВИСИЛКА МОЖНА ТІЛЬКИ НОВІ РЕЧІ ●  
ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА — КОЖНА ПОСЛІЛКА ЗАВЕЗПЕЧЕНА  
— В БЮРИ ВЕЛИКИХ ВИБІР ТОВАРІВ —  
ПАКУНКИ МОЖНА ПРИНОСИТИ ОСОБИСТО, АБО ПРИСИЛАТИ ПОШТОЮ.  
Клієнта, що присилають пакунки поштою, дістають зараз список присланих речей і кошти висилки. — Кожний клієнт дістає від нас покриття американської пошти з датою висилки, а по доставці паки, розписки з підписом адресата.  
Відкрито ЩОДЕННО: 9 рано до 8 по пол., — в НЕДІЛІ: закрито.

**ТАРЗАН, ч. 4103. Бизнесова справа.**  
ТОМ ГРИНДОН СЕЕРШІПІ.  
"I — I REALLY DON'T WANT  
TO GO BACK. I'LL BE MUCH  
HAPPYER HERE, WITH PEACE-  
FUL, LOYAL FRIENDS."  
BACK IN THE VILLAGE, TARZAN CONCLUDED A REPORT  
TO TOM. "— AND SO, THE JOB IS DONE. WHEN YOU HAVE  
RECOVERED, I'LL TAKE YOU BACK TO CIVILIZATION."

Вернувшись до села, Тар-  
зан доповів Томові: — І так  
закінчилась справа. Коли ви-  
дужаєте, я доставлю вас у  
цивілізовану країну.

Том боязко посміхнувся.  
— Я... я насправді не хочу  
вертатися. Я б радше зали-  
шився тут із цими мирними,  
вірними друзями.  
— Я написав новий теста-  
мент, згідно з яким залишаю  
свій масток на добродійній  
цілі. Якщо ви можете пере-  
слати його моєму адво-  
кату...